

ECAD NEWSLETTER

EUROPEAN CITIES AGAINST DRUGS

www.ecad.net www.ecad.ru www.ecad.riga.lv www.ihb.gov.tr/ecad www.ecad.hit.bg/home.html

Volym 7 № 122
September 2009

Foto Marcus Häggström

Foto ECAD

Foto unipienno.org

Foto Björn Olsson

Några höjdpunkter: Antonio Maria Costa, UNODC:s direktör, talar under ECAD:s 16:e borgmästarkonferens i Göteborg; The First World Forum Against Drugs avslutades med en resolution till stöd för FN:s narkotikakonventioner som överlämnades till FN; ECAD deltog aktivet i förberedelserna inför 52:e möte av FN:s Commission on Narcotic Drugs in Wien; Jörgen Svidén – ett år som ECAD:s direktör!

HIV-epidemin hos sprutnarkomaner hejdad utan sprutbytesprogram

Rapporten Baslinjestudie om blodburen smitta bland injektionsnarkomaner i Stockholms län som publicerades i juni framkallade en ny debatt för och emot införandet av sprutbytesverksamhet i Stockholm.

Vi publicerar en artikel av Rolf Bromme, Blå Bandets ordförande i NSO Nykterhetsrörelsens Samorganisation i Stockholm som är skriven för oss samt några viktiga inlägg från DN-debatt i augusti.

1.145 injektionsmissbrukare i Stockholms län, cirka 10 procent av de aktiva missbrukarna har intervjuats i ett projekt kallat **baslinjestudien**. Projektet har i sommar slutförts och rapporterats till Stockholms läns landsting. Det finns många intressanta resultat av denna studie. Det mest sensationella är att HIV-epidemin bland injektionsmissbrukare i Stockholm nu har brutits.

Det var vid årsskiftet 2007/2008 som smittskyddsläkarna kom med larmet att Stockholm hade fått en ny epidemi av HIV bland sprutnarkomanerna. Det rörde sig inte om så många fall. Men det var tillräckligt för att krav på åtgärder – förslag om ett sprutbytesprogram – väcktes till liv. Ett halvår senare startades baslinjestudien av psykologen, Kristina Hillgren, Maria Beroendecentrum, och infektionsläkaren, professor Sven Britton, Karolinska Institutet, som åtog sig att ansvara för forskningsdelen i studien.

Det blev ett projekt för att söka upp, studera och behandla de HIV-smittade narkomanerna.

Den uppsökande verksamheten var grunden för baslinjestudien. Projektteamet har regelbundet besökt 130 platser i Stockholms län, där man vet att sprutnarkomaner håller till. Sammanlagt har man träffat cirka 10 procent av de aktiva sprutmissbrukarna, som enligt en tio år gammal räkning utgör cirka 7.800 individer i Stockholms län.

Det mest glädjande resultatet är att man har hittat mycket få yngre sprutnarkomaner. Om de yngre narkomanerna finns, kan man verkligen tala om ett dolt missbruk. Eller också har världens mest framgångsrika restriktiva narkotikapolitik haft en mycket god effekt såtillvida att nyrekryteringen har minskat kraftigt i de yngre åldrarna.

Baslinjestudien skulle ha varit ett utmärkt underlag för en kommande uppföljning för ett sprutbytesprogram - om man skulle välja att införa ett sådant program. Endast i Stockholm finns i dag ett sådant vetenskapligt underlag som kan visa vilka eventuella effekter ett sprutbytesprogram kan ge. Ingen annan stans i världen finns något liknande underlag innan man börjar ett sprutbytesprogram. Kloka politiker i Stockholms läns landsting (fylket), skaffade fram pengar till detta intressanta projekt.

Se sidan 2

Stockholm narkomaner måste få rena sprutor

... Människor smittas i onödan för att huvudstaden inte har ett sprututbytesprogram. I Lund och Malmö där man byter ut sprutor har svår smittspridning förhindrats. Vi kräver att folkpartiledaren Jan Björklund tar initiativ till att sprututbyten ska kunna ske i hela landet.

... Studien visar även att riskbeteenden som sprutdelning och oskyddade samlag är mycket vanliga och den enda rimliga slutsatsen är att snarast införa sprututbyte i Stockholm.

... Eftersom Brittons studie endast omfattar 10 procent av missbrukarna i Stockholm drar vi slutsatsen att över 100 injektionsmissbrukare i Stockholm kan vara smittade av hiv utan att veta om det. I kombination med att 90 procent av studiens nyupptäckta hivsmittade uppgav att de mer eller mindre regelbundet delar injektionsverktyg med andra personer krävs det inte mycket epidemiologisk insikt för att förstå varför hiv fortsätter att spridas bland injektionsmissbrukarna i Stockholm år efter år.

★ ECAD DEBATT

... Det humanaste vore om sprututbyteslagen skrotades helt och hållet och sprututbyte i stället reglerades i smittskyddslagen som en ren smittskyddsåtgärd.

Alexander Bard; Amanda Brihed;
Seved Monke; Erik Wassén för DN

HIV-epidemin hos sprutnarkomaner ...

Från sidan 1

Det är på sin plats att notera att den HIV-epidemi som konstaterades vid årsskiftet 2007/2008 nu enligt baslinjestudien har hejdat. Sven Britton, nyligen pensionerad professor i infektionssjukdomar vid Karolinska institutet, har försiktigt påpekat att baslinjestudiens team, som vistats bland missbrukarna i deras egna miljöer under det gångna året med testning och delgivning av resultaten, "kan ha bidragit till detta". Utan tvekan har baslinjestudiens uppsökande verksamhet mycket starkt bidragit till att HIV-epidemin har kunnat brytas. Inga andra åtgärder av betydelse har pågått under samma tid som baslinjestudien arbetat.

En HIV-epidemi i en utsatt riskgrupp som sprutnarkomaner avtar inte bara av sig själv förrän en större del av riskgruppen blivit smittad. Baslinjestudien konstaterar att 7 procent av sprutnarkomanerna är smittade av HIV. Det är givetvis illa nog. Men det är desto mer glädjande att inte hela gruppen har hunnit bli smittad, innan epidemin klingat av. Detta är egentligen en upprepning av vad som skedde i Stockholm på 1980-talet, när man första gången konstaterade att den då nya HIV-smittan hade nått sprutnarkomanerna i Stockholm. Då var det den kommunala socialtjänstens personal som beordrades ut i en uppsökande verksamhet med information och erbjudande om HIV-testning. Då var smittspridningen större än i dag. Men redan då lyckades man stoppa epidemin med den uppsökande verksamheten – utan sprutbytesprogram.

Baslinjestudiens personal har nu upprepat detta uppsökande arbete som i hög grad gjort sprutnarkomanerna själva uppmärksammade på smittspridningsproblematiken. De har därför diskuterat sinsemellan och gör nu troligen allt för att smittspridningen inte ska fortsätta. Detta gäller även de olycksramade som inte nås av teamets åtgärder. En uppsökande verksamhet är en mycket bättre och framför allt effektivare åtgärd än ett sprutbytesprogram, som ändå inte når alla sprutnarkomaner, vilket t.ex. verksamheten i Malmö och Lund visat.

Att nu kräva ett sprutbytesprogram efter baslinjestudiens uppsökande verksamhet är bara bortkastade pengar när epidemin redan har brutits och den uppsökande verksamheten har haft sin effekt på epidemin. Professor Britton konstaterar för övrigt att det är svårt att finna någon infektionsförebyggande effekt i de många sprutbytesprojekt för injektionsnarkomaner som pågår i världen i dag.

"Rådgivning bättre än sprutbyte"

... De flesta vetenskapliga rapporter kan inte alls visa någon signifikant skillnad mellan dem som deltar i sprutbytesprogram och dem som inte gör det. Inte heller den svenska studien av sprutbyte i Skåne, genomförd av Nils Stenström, ger något stöd för att sprutbytet har någon preventiv effekt. För övrigt har Göteborg varken sprutbytesprogram eller hiv-epidemi bland sprutnarkomaner.

... För Folkpartiets del kan lösningen aldrig vara att lätta på den restriktiva narkotikapolitiken. Regelbunden testning av injektionsnarkomaner och infektionsförebyggande information bör kunna ha god effekt på smittspridningen åtminstone av hiv. Uppsökande verksamhet behövs. Det är få fall det hittills handlat om och medvetenheten och intresset för hälsoskyddande åtgärder bland sprutnarkomaner har ökat markant genom baslinjestudiens praktiska arbete.

Rolf Bromme; Lennart Rohdin; Olov Lindquist; Per Johansson för DN

Foto från rapporten; Kristina Hillgren, projektansvarig och prof. Sven Britton, forskningsansvarig

Sveriges första baslinjestudie om blodburen smitta hos injektionsnarkomaner finns att ladda ner på www.ecad.net

Hård debatt om sprutbyten i USA

Det 21 år gamla förbudet om att använda federala medel till sprutbytesprogram för narkomaner kan vara på väg att försvinna i USA. Men debatten är hård och nya restriktioner är på gång.

Det finns flera program i landet, men dessa har i två decennier inte fått drivas med nationella medel. Sprutdebatten i USA liknar i många stycken trätan i Sverige, det vill säga om det är effektivt mot smittspridning bland missbrukare.

Efter en mycket jämn omröstning godkändes i en första omgång i representanthuset nyligen förslaget till ny lag om statligt stöd för sprututbyte. Men det hade aldrig gått igenom om inte omfattande restriktioner hade tillförts i texten.

Enligt dessa får inte sprutbytesprogrammen ligga inom en radie av drygt 300 meter från daghem, skolor, parker, lekplatser, badhus, utomhuspooler och ungdomsmottagningar. Tilläggen gör det i praktiken nästan omöjligt att ha sprutbyten i tätbebyggda orter.

Men lagförslaget som ska läggas fram till kongressen för beslut tidigast i september ska nu först stötas och blötas i senats- och representanthuskommittéer, rapporterar Washington Post. Bland annat har senaten inte med restriktionerna i sin skrivelse, och intensiv debatt är att vänta.

Lagförslaget om sprutbytesfinansiering är bara en liten del av det stora hälsopaket som Obama-regeringen föreslagit.

Frågan om eventuell sprututdelning i Stockholm kommer troligen att politiskt avgöras i vinter. Idag finns i landet sprutprogram i Malmö och Lund, ett nytt planeras i Helsingborg. Nyligen beslutades att Nordamerikas första sprutbytesprogram, det i Vancouver, ska stängas efter 21 år.

/Drugnews

Växande brittisk narkotikadöd oroar

Drogrelaterade dödsfall ökade i föl i England och Wales, enligt ny brittisk statistik. Totalt avled 2075 män och 853 kvinnor på grund av narkotika (en 8 % -ig ökning, respektive 17% -ig). Bland annat ökar kokain- och metadonrelaterade dödsfall.

Narkotikadöden kräver fler offer i Storbritannien. Nyligen redovisades även statistiken för Skottland där en ökning med 25 procent till 574 personer noterades mellan 2007 och 2008.

Nu offentliggörs siffror för Wales och England av Office for National Statistics (ONS) över både legala och illegala droger som lett till dödliga förgiftningsfall. Dödsfallen av heroin och morfin ökade med 8 procent till 897 avlidna personer, jämfört med året före. Det är den högsta siffran sedan år 2001.

Dödsfall som involverade läkemedlet metadon, ett syntetiskt opiat som används vid behandling av heroinmissbrukare, ökade ifjol till 378 döda i Wales och England. En ökning med 16 procent sedan året före och hela 73 procent högre än år 2004.

Kokainrelaterade dödsfall har ökat kraftigt med 20 procent från 2007 till 235 döda ifjol. Drogen är ett växande problem i Storbritannien som tillsammans med Spanien har flest kokainmissbrukare i Europa.

De amfetaminrelaterade dödsfallen i Wales och England var ifjol 99 och 19 cannabisrelaterade avlidna omnämns i den brittiska statistiken. GHB/GBL krävde ifjol 20 kända dödsfall, jämfört med 9 året före. Narkotikaklassade bensodiazepiner fanns med i 230 dödsfall ifjol, en ökning med 11 procent.

I nära en tredjedel av de konstaterade narkotikarelaterade dödsfall i Wales och England var flera droger inblandade och i lika många fall (31 procent) fanns alkohol med.

Att dödsfall med metadon ökar bekymrar experter då ju drogen är avsedd att minska problem och skador för opiatmissbrukare. I Skottland påstås metadon kräva flera liv än heroin. Något som bekymrar professor Neil McKeganey, chef för drogmissbruk-centret vid Glasgows universitet, som ifrågasätter de nationella metadonprogrammen och menar att de borde granskas.

- Men vi kommer att fortsätta på samma väg, förvänta oss fler dödsfall, och visa en djupt oroande oförmåga att göra något åt det, skriver han i en kommentar till den nya dödsfallsstatistiken.

I Sverige har narkotikarelaterade dödsfall nära fördubblats sedan mitten av nittioalet, 2007 registrerades omkring 350 dödsfall.

/Drugnews

Fler irländare söker hjälp för narkotikaproblem

Irlands Health Research Board har offentliggjort uppgifter som visar att det skett en kraftig uppgång av antalet irländare som söker hjälp för sina narkotikaproblem.

De nya uppgifterna innehåller information om antalet personer som söker hjälp för missbruk av opiater och kokain.

Antalet hjälpsökande för opiatmissbruk ökade från 8 804 år 2002 till 11 538 år 2007.

Antalet hjälpsökande för kokainmissbruk ökade från 954 år 2002 till 2 643 år 2005.

/Actnow

Nederländerna har fått nog?

Regeringen vill stoppa narkotikaturism

Regeringen i Nederländerna bidrar med 150 000 euro för ett försök att introducera medlems-/entrékort till coffee shops i Maastricht. Myndigheterna hoppas att introduktionen av medlems-/entrékort ska minska problemen med turister som bara kommer till Maastricht för att köpa narkotika.

Utöver dessa 150 000 euro bidrar regeringen med ytterligare 6 miljoner euro till olika kommunala experiment i syfte att hantera de problem som uppstår vid coffee shops. Tanken med de 6 miljonerna är att de primärt ska användas i arbetet för att minska antalet större coffee shops och också försöka minska inblandningen av den organiserade brottsligheten i coffee shop-verksamheten.

/Actnow.nu

Justitieministern, inrikesministern och hälsoministern har i ett brev, som nyhetsbyrån APN kommit över, planer att försöka begränsa cannabishandeln. Detta genom att minska antalet s.k. coffeshops, där köpare utan risk för åtal kan köpa "mjuka droger", och stoppa utländska turister att handla där genom att göra om "kaféerna" till klubbar med särskilda medlemskort. Det föreslås även att sänka innehav för eget bruk från 5 till 3 gram marijuana och hasch, men att butiksägaren ska få hålla mer än dagens tillåtna 500 gram i lager.

Det är en kompromiss i koalitionsregeringen som väntas läggas fram i november. Kristdemokraterna CDA och ett mindre ortodoxt parti vill helt förbjuda all handel med cannabis i landet. Socialdemokraterna i PvdA vill tvärtom utöka liberaliseringen och i viss mån tillåta cannabisodning.

Antalet coffeshops har minskat till cirka 700 i landet och får numer inte ligga närmare än 250 meter från skolor. Men de lockar tiotusentals turister som kommer dit för att köpa droger. Bråk, rån och störningar rapporteras från nederländska städer med coffeshops nära Tyskland, Belgien och Frankrike. Grannländerna klagar, liksom städernas egna invånare.

Det hemliga förslaget om en ny narkotikapolitik i Nederländerna är samtidigt ett vidare försök att få bukt med landets drogproblem. Utvecklingen från 1976 då coffeshops tilläts har rusat förbi intentionerna att se mellan fingrarna med småskalig handel med cannabis och främst stävja grova narkotikabrott och "tyngre droger".

Idag har drogförsäljningen i gränstäderna vuxit till stormarknader och systemet med tolerans har slagit knut på sig självt. Kriminella ligor försörjer säljställen med narkotika, ägaren till Hollands största coffeshop har åtalats för samröre med organiserad brottslighet.

/Drugnews

"Nu är det slut"

I de två städerna Roosendaal och Bergen-op-Zoom beslutade man förra året att deras åtta coffee shops förbjuds sälja cannabis från och med 16 september i syfte att bli av med knarkande turister. Innehavarna av de åtta inrättningarna har gått till domstol angående beslutet och ett beslut från domstolen väntas inom kort. De två städerna har producerat en tre minuter lång video med rubriken "Nu är det slut" om de kommande förändringarna. Videon ska bland annat visas på biografier i närliggande Antwerpen i Belgien.

/Actnow

Norge: Användning av kokain tredubblades bland unga vuxna ...

I en ny rapport redovisar SIRUS (Statens institutt for rusmiddelforskning) i Norge användningen av centralstimulerande preparat i landet. Översikten bygger på fyra undersökningar om användningen av droger i olika befolkningsgrupper – ungdomar mellan 15-20 år, unga vuxna i åldern 21-30 år, studenter vid Oslo universitet och den vuxna befolkningen. Dessutom presenterar rapporten resultat från undersökningar bland sprutmissbrukare, droganvändare i behandling och andra källor som belyser temat.

Beträffande **unga vuxna** har det skett en tredubbling av dem som använt kokain någon gång – från 3% 1998 till 9% 2006. Andelen som har använt amfetamin någon gång har ökat från 5 till 10% under samma tidsperiod. I Oslo har användningen av kokain ökat från 7 till 14%, och man hittar samma tendens bland studenter i Oslo. Andelen unga vuxna som har använt amfetamin eller kokain de senaste sex månaderna håller sig stabilt på omkring 2%.

★ ECAD STATISTIK

Bland **ungdomar** i åldersgruppen 15-20 år har det skett en nedgång under de senaste tio åren bland dem som uppger att de någon gång använt amfetamin och ecstasy. Användningen av kokain ligger stabilt på strax över 2%. Samma tendens hittar man när det gäller användning under de senaste sex månaderna: en nedgång till 1,5% för amfetamin och 1,5% för kokain.

Det finns en klar **koppling** mellan användning av cannabis och centralstimulerande medel både bland ungdomar och unga vuxna. I takt med ett ökande antal gånger som man använt cannabis, fanns det en klar ökning av andelen personer som också använt centralstimulerande preparat. Av de som använt cannabis mer än 51 gånger hade flertalet också prövat amfetamin eller kokain. De allra flesta som uppgav att de använt centralstimulerande medel hade tidigare använt hasch.

On Science

He said: *It has been scientifically proven!*

She said: *Science is just one of the more precise portions of human misbeliefs...*

... Medan haschanvändning bland unga halverat

Enligt en ny rapport från norska SIRUS, Ungdom og rusmidler, förefaller det som om norska ungdomar har minskat sin användning av alkohol och narkotika.

Rapporten ger en översikt över användningen av droger bland unga i åldern 15-20 år baserad på två parallella undersökningar genomförda av SIFA/SIRUS. Den ena omfattar ungdomar som är registrerat bosatta i Oslo och genomförs årligen sedan 1968. Den andra omfattar hela landet, inkluderat Oslo, och genomförs sedan 1986 (fr.o.m. 1990 också årligen).

Vid millennieskifte har 20% på nationell nivå och 30% i Oslo uppgett att de har någon gång använt hasch eller marijuana. Under de senaste åren har det emellertid varit en klar nedgång och i år 2006-2008 svarade 10% på nationell nivå och ca 20% i Oslo att de har använt cannabis.

På motsvarande sätt har andelen av dem som använt cannabis under de senaste sex månaderna minskat från 10 till 6% på nationell nivå och från 17 till 10% i Oslo för 2006-2008. Det är en liten eller ingen skillnad mellan pojkar och flickor vad gäller användning av cannabis.

Andelen ungdomar som blivit erbjudna hasch eller tror att de skulle kunna skaffa hasch har också gått ner under de sista 10 åren. Samtidigt är det färre som önskar att cannabis skulle legaliseras i landet.

Om högsta domstolens beslut

Argentina

Argentinas Högsta domstol konstaterade nyligen i en dom att det inte är förenligt med konstitutionen att straffa en vuxen för innehav och konsumtion av marijuana om det inte utgör en fara för andra. Beslutet var enhälligt.

Med anledning av domen säger Juan Jose Estevez, president för Remar Argentina (ett nätverk av behandlingshem som behandlar mer än 1200 missbrukare), i en intervju med AP att den här domen kommer att bidra inte bara till ökad konsumtion utan också ökad handel eftersom de som handlar med narkotika kommer att röra sig med mindre mängder för att undvika konsekvenser. Det offentliga hälsovårdssystemet har kollapsat. Det är inte berett på att ta emot en lavin av missbrukare, säger han.

/Actnow

Våra europeiska samhälle har experimenterat med och utvärderat både tolerans och intolerans gentemot illegalt droganvändande och drogmisbruk. Det är våra reflektioner kring detta som styr oss mot icke-användning. Detta med hänsyn till våra kommuners väl.

ECAD is Europe's leading organization promoting a drug free Europe and representing millions of European citizens. ECAD member cities work to develop initiatives against drug abuse supporting the United Nations Conventions.
Has your city joined ECAD?

ECAD Head Office
European Cities Against Drugs
ECAD, Stadshuset
105 35 Stockholm, Sweden
Tel. +46 850829363 Fax +46 850829466
E-mail: ecad@ecad.net www.ecad.net

ECAD Regional Office in Russia

www.ecad.ru
zazulin@ecad.ru
+7 812 328 96 65

ECAD Regional Office in Latvia

Tel. +371 6510591
www.ecad.riga.lv andrejs.vilks@rcc.lv

ECAD Regional Office in Bulgaria

www.ecad.hit.bg/home.html
doctor_ivo@abv.bg
+359 5 684 1391

ECAD Regional Office in Turkey

www.ibb.gov.tr/ecad ecad@ibb.gov.tr